

Koliko su "slani" studenti Medicinskoga fakulteta Osijek?

How "salty" are the students of the Faculty of Medicine in Osijek?

Ana Stupin¹,
Lidija Rašić¹,
Anita Ćosić¹,
Marko Stupin^{1,2},
Ivana Jukić¹,
Ines Drenjančević^{1*}

¹Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek, Osijek, Hrvatska

²Klinički bolnički centar Osijek, Osijek, Hrvatska

¹Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Medicine, Osijek, Croatia

²University Hospital Centre Osijek, Osijek, Croatia

KLJUČNE RIJEČI: kuhinjska sol, indeks tjelesne mase, arterijski tlak.

KEYWORDS: table salt, body mass index, blood pressure.

CITATION: *Cardiol Croat.* 2017;12(3):55. | DOI: <http://dx.doi.org/10.15836/ccar2017.55>

***ADDRESS FOR CORRESPONDENCE:** Ines Drenjančević, Medicinski fakultet Osijek, Cara Hadrijana 10E, HR-31000 Osijek, Croatia. / Phone: +385-91-2241-406 / E-mail: ines.drenjancec@mefos.hr

ORCID: Ana Stupin, <http://orcid.org/0000-0002-7446-0021> • Lidija Rašić, <http://orcid.org/0000-0003-0761-047X>
Anita Ćosić, <http://orcid.org/0000-0002-3374-8512> • Marko Stupin, <http://orcid.org/0000-0001-7296-1669>
Ivana Jukić, <http://orcid.org/0000-0003-3795-2112> • Ines Drenjančević, <http://orcid.org/0000-0003-4964-7721>

Uvod: U gotovo svim dijelovima svijeta dnevni je unos soli dvostruko veći (ponegdje i viši) od preporučenih vrijednosti (< 5 g/dan). Prema podacima nacionalne akcije "Croatian Action on Salt and Health – CRASH" prosječan je dnevni unos soli u odrasloj populaciji Hrvatske 13,3 ± 4,3 g na dan za muškarce i 10,2 ± 4,2 g na dan za žene, veći je u ruralnim nego u urbanim sredinama, veći je u muškaraca nego u žena, a u visokom unosu dominiraju istočna i gorska Hrvatska^{1,2}. Zbog ubrzanog životnog i radnog tempa, "skrivenoj soli" iz polugotove, gotove i restoranske hrane mogla bi biti izložena posebice mlada studentska populacija³. Stoga je cilj ovoga istraživanja bio odrediti unos kuhinjske soli u studentskoj populaciji Medicinskog fakulteta Osijek.

Ispitanici i metode: U studiju je bilo uključeno 102 studentice prosječne dobi 20 ± 2 godina. Svim ispitanicama izmjereni su indeks tjelesne mase (ITM) i omjer struk-bokovi (SBO). Vrijednosti arterijskog tlaka i pulsa (prosjeak tri uzastopna mjerenja) su izmjerene nakon 15 minuta mirovanja u sjedećem položaju OMRON tlakomjerom. Svim ispitanicama je uzet uzorak venske krvi i 24-satni urin te je učinjena biokemijska obrada standardnim laboratorijskim metodama. Količina unosa soli u organizam određena je na temelju vrijednosti natriurije iz 24-satnog urina (Na mmol/dU) koja je podijeljena s nazivnikom 17,1 i na taj način je dobivena količina NaCl u gramima.

Rezultati: Prosječan ITM ispitanica bio je 22,4 ± 3,3 kg/m², s naglaskom da je 87 % (89/102) imalo preporučeni ITM < 24,9 kg/m². Prosječan SBO bio je 0,73 ± 0,04. U ispitanica nije opažena značajna povezanost između unosa soli te ITM-a ili SBO. Dnevni unos soli u studentica je bio 7,1 ± 2,8 grama/dan. U čak 39 % (40/102) ispitanica je unos soli bio < 6 g/dan dok je u 18 % (18/102) unos soli bio > 10 g/dan. Najviši zabilježen unos soli bio je 17,6 g/dan. Ispitanice su bile normotenzivne te urednih vrijednosti glukoze natašte i lipidograma. Nije nađena značajna povezanost između unosa soli i mjerenih biokemijskih parametara, dok je multiplom linearnom regresijom nađena značajna povezanost između unosa soli i sistoličkog arterijskog tlaka (P < 0,025).

Zaključak: Rezultati ove studije: 1) pokazuju da je unos soli u studentskoj populaciji (i to medicinske struke) manji od hrvatskog prosjeka za žene odrasle dobi, ali još uvijek znatno viši od preporučenih 5 g/dan; 2) potvrđuju izrazitu povezanost između unosa soli i vrijednosti sistoličkog arterijskog tlaka čak i u zdravoj mladoj normotenzivnoj populaciji; 3) potvrda su za potrebom i poticaj za daljnji nastavak Inicijative za smanjenje kuhinjske soli u prehrani u Hrvatskoj.

RECEIVED:
February 9, 2017

ACCEPTED:
February 28, 2017

LITERATURE

1. Jelaković B, Premužić V, Čvorišćec D, Erceg I, Fuček M, Jelaković M, et al. Salt Mapping in Croatia. *Croatian Action on Salt and Health (CRASH). Kidney Blood Press Res.* 2009;32:323. <https://www.karger.com/Article/Pdf/243810>
2. Jelakovic B, Vrdoljak A, Pecin I, Buzjak V, Karanovic S, Ivkovic V, et al. Less salt - more health. *Croatian Action on Salt and Health (CRASH). J Hypertens Res.* 2016;2(2):61-68. <http://hypertens.org/contents/pdfs/jhr-201606-020203.pdf>
3. Mattes RD, Donnelly D. Relative contributions of dietary sodium sources. *J Am Coll Nutr.* 1991 Aug;10(4):383-93. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/07315724.1991.10718167>